

Zelenski'den Rusya ile Müzakere İçin “Yeşil Işık”

Zelenski, kasım ayında yapılması beklenen küresel bir barış zirvesine, işgalin başlamasından bu yana ilk defa Rusya ile müzakereye yeşil ışık yakarak heyet göndermeyi önerdi. Ukrayna Dışişleri Bakanı Kuleba, Rusya ile müzakere yürütmeye hazır oldukları mesajını verince Kremlin Sözcüsü Dimitri Peskov genel hatlarıyla müzakereye sıcak baktıklarını ancak Ukrayna tarafının bu konudaki ciddiyetinden emin olamadıklarını belirtti. Peskov, Zelenski'nin görevin sona ermesi ve Rusya ile her türlü temas ve müzakereye koyulan hukuki engeller nedeniyle müzakerenin olanaklı olmadığını ancak Rusya'nın müzakereye ilkesel olarak açık olduğunu vurguladı.¹

Zelenski, savaşın başlangıcından bu yana, Rus işgalinin engellenmesi için Ukrayna'ya askerî destek, Rusya'ya ekonomik yaptırımlar ve Rusya'yı izole eden diplomatik baskı olmak üzere üç temel yöntem öneriyordu. Zelenski'nin önerdiği üç yöntemin uygulanabildiği eski siyasi atmosferin yakın dönemde dönüşebilme ihtimali yüksek. Bu nedenle Ukrayna kanadında yeni siyasi koşullara uygun bir mücadele hattı geliştirme girişimleri ortaya çıkmaya başladı. Zira Rus işgaline karşı Ukrayna'nın yanında en güçlü müttefik olan Amerika Birleşik Devletleri'nde yakın dönemde başkanlık seçimleri var. Demokratların adayı Biden'ın istifa etmesi Amerika Birleşik Devletleri seçimlerinin iyice belirsiz bir noktaya sürüklenmesine sebep oldu. Ancak diğer taraftan halihazırda anketlerde oyları yüksek görünen Trump'ın, suikast girişimi sonrası kamera karşısında sergilediği güçlü imaj, oylarının daha da artmasına vesile oldu. Bir önceki hükümetin aksine Trump başkanlığındaki Cumhuriyetçi kadro ise izolasyoncu politikalarıyla ve Ukrayna gibi bölgelere yardımı kısma vaatleriyle ön plana çıkıyor. Başta Donald Trump ve James David Vance gibi Cumhuriyetçiler Ukrayna'ya yardım konusunda çekinceli olmakla birlikte Putin'i destekleyen tarzda bir imaj veriyor. Hepsinden öte Putin'in, 2016'da Trump'a verdiği destek hatırlanınca Trump'ın başkanlık seçimlerinden zaferle çıkmasını tekrar arzuluyor olduğunu

¹ Ali Cura, “Kremlin: Ukrayna ile müzakereye açığız ama açıklığa kavuşturulacak konular var”, AA, 25.07.2024, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/kremlin-ukrayna-ile-muzakereye-acigiz-ama-acikliga-kavusturulacak-konular-var/3285242>, (29.07.2024).

düşünmek mümkün. En azından kısa vadede, Trump'ın başkanlığı Putin'in işine yarayacak gibi görünüyor.

Diğer taraftan NATO zirvesinde Ukrayna'da savaşın devam edeceğine işaret eden kararlar alındı. Trump'ın seçilmesi halinde Ukrayna'ya yardım maliyetinin AB'ye kalacağından kuşku duyan Victor Orban, AB dönem başkanlığına gelir gelmez AB kurumlarını karşısına alarak en azından kısa süreli bir ateşkes sağlamanın yolunu yapmak üzere Moskova'ya ziyaret gerçekleştirdi. AB'nin taşıyıcı ülkelerinden biri olan Almanya, Ukrayna için ayırmış olduğu 8 milyar avroluk yardımı 2025 yılı için 4 milyar avroya düşürdü. Bu yardımı da dondurulmuş Rus varlıklarından sağlamayı planlıyor. Eğitiminin zaman alacağı gerekçesiyle Ukrayna'ya savaş uçağı vermekten çekinen Almanya, Taurus füzelerini ve 9 adet Patriot hava savunma sistemini vermeyi de reddetti. Bu gelişmelerden Almanya'nın da Trump'ın gelişine hazırlık yaptığı yorumunu çıkarmak mümkün. Zira elli bine yakın asker ve birçok üsle birlikte Amerika Birleşik Devletleri, Almanya'nın güvenliğinde önemli bir yere sahip. Trump'ın başkan seçilmesi durumunda uygulayacağı izolasyon politikası Almanya'yı Rusya karşısında savunmasız bırakabilir. Böyle bir senaryoda Birleşik Krallık'ın Avrupa'nın güvenliğini üstlenmeye girişeceği beklenebilir. Ancak genel hatlarıyla bakıldığında Trump'ın seçimi kazandığı bir tablo, beraberinde birçok değişikliği ve belirsizliği getiriyor. Bu belirsizlikten en çok etkilenecek olan ülke ise Rusya ile savaş halinde olan Ukrayna.

Uluslararası sistemin girdiği belirsizlik Zelenski'yi de yeni pozisyon almaya doğru itiyor. Zelenski, Trump'ın adaylığının fırsat yaratabileceğini belirterek aradaki iletişimi geliştirmeye yönelik adım attı.² Ancak diğer taraftan, Associated Press'e açıklama yapan Podolyak, Rusya ile anlaşmanın Putin'in zaman kazanmasını sağlayacağını belirtti.³ Ukrayna'nın Türkiye Büyükelçisi Vasil Bodnar da, Podolyak'a benzer şekilde, Euronews'e verdiği röportajda ateşkesin Rusya'nın güç toplamasına

² "Zelenskiy'nin danışmanı: Rusya ile barış anlaşması 'şeytanla anlaşmak' anlamına gelir", euronews, 26.07.2024, <https://tr.euronews.com/my-europe/2024/07/26/zelenskiynin-danismani-rusya-ile-baris-anlasmasi-seytanla-anlasmak-anlamina-gelir> (29.07.2024)

³ Andrew Meldrum, Samya Kullab, "Agreement with Russia is 'deal with the devil,' adviser to Ukrainian president says", AP, 26.07.2024, <https://apnews.com/article/russia-ukraine-war-zelenskiy-podolyak-32cf93a025c3c713ce861c8e279328be>, (29.07.2024).

katkıda bulunacağını ifade etti.⁴ Böylece Ukrayna uluslararası kamuoyuna bir yandan Zelenski'nin açıklamasıyla olası Trump hükümetinin politikalarıyla uyumlu bir şekilde Rusya ile müzakereye hazır olduğunu, diğer taraftan da Rusya'yı güçlendirecek bir müzakereden yana olmadıkları mesajını vermiş oldu. Yaşanan son gelişmelerden Ukrayna hükümetinin ilerleyen süreçte, Amerika Birleşik Devletleri'nde Trump'ın kazanma ihtimalini dikkate alarak, Rus saldırganlığının uzun vadede yaratacağı küresel etkilere daha fazla vurgu yaparak uluslararası kamuoyunu etkilemeye çalışacağı yorumunu yapmak mümkün. Bu hamleler Trump'ın ekibini ne kadar ikna edecek, bekleyip göreceğiz...

Kaynakça

Ali Cura, “Kremlin: Ukrayna ile müzakereye açığız ama açıklığa kavuşturulacak konular var”, AA, 25.07.2024, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/kremlin-ukrayna-ile-muzakereye-acigiz-ama-acikliga-kavusturulacak-konular-var/3285242>, (29.07.2024).

Zelenski'nin danışmanı: Rusya ile barış anlaşması 'şeytanla anlaşmak' anlamına gelir”, euronews, 26.07.2024, <https://tr.euronews.com/my-europe/2024/07/26/Zelenskinin-danismani-rusya-ile-baris-anlasmasi-seytanla-anlasmak-anlamina-gelir>, (29.07.2024)

Andrew Meldrum, Samya Kullab, “Agreement with Russia is ‘deal with the devil,’ adviser to Ukrainian president says”, AP, 26.07.2024, <https://apnews.com/article/russia-ukraine-war-zelensky-podolyak-32cf93a025c3c713ce861c8e279328be>, (29.07.2024).

“Ukrayna'nın Türkiye Büyükelçisi Bodnar: Ateşkes, Rusya'nın güç toplaması anlamına gelir”, Euronews, 25.07.2024, <https://tr.euronews.com/2024/07/25/ukraynanin-turkiye-buyukelcisi-bodnar-ateskes-rusyanin-guc-toplamasi-anlamina-gelir>, (29.07.2024).

Dimitri Chirciu, “Putin ile Zelenski görüştü”, AA, 08.09.2019, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/putin-ile-Zelenski-gorustu/1575768>, (29.07,2024).

⁴ “Ukrayna'nın Türkiye Büyükelçisi Bodnar: Ateşkes, Rusya'nın güç toplaması anlamına gelir”, Euronews, 25.07.2024, <https://tr.euronews.com/2024/07/25/ukraynanin-turkiye-buyukelcisi-bodnar-ateskes-rusyanin-guc-toplamasi-anlamina-gelir> (29.07.2024)

- Bu yazı ilk kez [21yyte](#)'de yayımlanmıştır.